

ĐỂ ỦNG HỘ HỌC SINH VÀ BẠN BÈ LÀ NGƯỜI CHUYỂN GIỚI VÀ KHÔNG XÁC ĐỊNH GIỚI Ở TRƯỜNG HỌC

"Với người chuyển giới, đa phần các trải nghiệm phân biệt đối xử đều cao hơn rõ rệt. Đặc biệt, hơn một nửa học sinh chuyển giới từng bị ép buộc thay đổi đồng phục (57.7%) và bị ép buộc thay đổi kiểu tóc, cử chỉ, điệu bộ (61.5%)."

Nghiên cứu "Phân biệt đối xử dựa trên xu hướng tính dục và bản dạng giới tại Việt Nam", iSEE (2016)

Bạo lực trên cơ sở giới thường xảy ra khi người ta cảm thấy sợ hoặc khó chấp nhận sự đa dạng về giới. Trong trường học, các yếu tố như bản dạng giới, trải nghiệm hay nhu cầu của các em học sinh chuyển giới và không xác định giới thường hay bị bỏ qua, nhưng bạn hoàn toàn có thể hành động để các em được an toàn và tôn trọng.

Kể cả khi bạn không biết rằng trường mình có các em học sinh hoặc bạn bè là người chuyển giới hoặc không xác định giới thì những cách làm dưới đây vẫn rất đáng để áp dụng. Điều đó giúp tạo ra một mái trường ủng hộ tất cả học sinh, và tất nhiên, trường bạn sẽ trở nên an toàn hơn!

Bản dạng giới (tiếng Anh: Gender identity): Cảm nhận bản năng của một cá nhân về giới của mình, suy nghĩ từ sâu bên trong của họ về việc mình là nữ, nam, cả hai giới, không thuộc giới nào, hoặc kết hợp giữa các loại trên; bản dạng giới có thể trùng hoặc không trùng với giới tính được xác định khi sinh.

Người chuyển giới (tiếng Anh: Transgender) là người mà bản dạng giới không trùng khớp với giới tính khi sinh ra và/hoặc giới của họ không tuân theo các chuẩn mực về giới truyền thống hay xã hội. Ví dụ: Một người sinh ra trong cơ thể nữ và có bản dạng giới là nam thì được gọi là "người chuyển giới nam" – trans man. Còn một người sinh ra trong cơ thể nam và có bản dạng giới là nữ thì được gọi là "người chuyển giới nữ" – trans woman. Người chuyển giới bao gồm cả những ai chưa trải qua quá trình phẫu thuật hoặc điều trị chuyển đổi giới tính, có thể vì những khó khăn về kinh tế, sức khỏe, kỳ thị xã hội, hay cả lựa chọn cá nhân, v.v. Người chuyển giới không nhất thiết luôn luôn có thể hiện giới theo các quy chuẩn giới do xã hội mặc định cho bản dạng giới của mình như trong hành vi, cách ăn mặc, v.v. Ví dụ: Người chuyển giới nữ không nhất thiết phải nữ tính, mềm mại.

Người không xác định giới (cách dịch khác: Người không hợp giới; tiếng Anh: Gender-nonconforming) là người có các đặc điểm về giới không tuân theo chuẩn mực về giới truyền thống hay xã hội.

MẠNH DẠM HỎI, ĐỪNG PHÓNG ĐOÁN!

Khi mới gặp một học sinh khác lần đầu, hãy để bạn ấy tự giới thiệu bằng tên và đại từ nhân xưng mà bản thân bạn ấy muốn được gọi. Còn nếu không biết chắc, chúng ta hãy hỏi xem bạn ấy muốn được gọi bằng gì. Một câu hỏi không tốn công sức gì của người hỏi mà lại khiến người đối diện cảm thấy được tôn trọng.

Ở nhiều quốc gia nơi quyền của người chuyển giới và không xác định giới được bảo vệ và thúc đẩy, tại các cuộc gặp mặt với sự tham gia của nhiều người vốn không biết nhau trước đó, ban tổ chức thường phát một thẻ đeo để người tham gia tự tay điền vào các mục in trên thẻ: "Tên tôi muốn được gọi", "Đại từ nhân xưng mà tôi muốn được gọi". Và các đại từ nhân xưng được mỗi người viết xuống cũng rất phong phú, như là:

- Chi/Chi ấy
- Cô/Cô ấy
- Anh/Anh ấy
- Chú/Chú ấy
- Họ
- Không dùng đại từ nhân xưng
- Dùng toàn bộ các đại từ nhân xưng

TÔN TRỌNG TẤT CẢ BẢN DẠNG GIỚI VÀ THỂ HIỆN GIỚI

Mỗi cá nhân có bản dạng giới và thể hiện giới khác nhau, không ai giống ai. Là một người ủng hộ, bạn cần thừa nhận và chấp nhận sự đa dạng của bản dạng giới và thể hiện giới. Ví dụ như đừng nhận xét người khác là "Tớ thấy là cậu cần phải nam tính hơn/nữ tính hơn đấy nhé!".

Để bạn bè và mọi người xung quanh được thể hiện bản thân họ, một cách tự do!

THÁCH THỨC LẠI NHỮNG ĐỊNH KIẾN GIỚI

Nhìn quanh trong trường, bạn sẽ thấy định kiến giới lúc nào cũng hiển hiện: Môn thể thao của chương trình học; màu sơn của nhà vệ sinh; từ ngữ được viết trong các tờ thông báo v.v.

Bạn có thể bắt đầu suy ngẫm về cách mà các định kiến giới được phổ biến trong trường học. Hãy chú ý kỹ hơn đến những hình ảnh, hành vi hoặc từ ngữ được sử dụng – vì chúng thể hiện tính áp đặt của người khác dành cho bạn về yếu tố giới. Sau đó, hãy thảo luận, chia sẻ với bạn bè ủng hộ LGBTQ khác về cách mà các định kiến về giới có thể ảnh hưởng đến chính các bạn.

CÙNG KẾT BẠN

Tại những nơi thường xuyên có các phân định rạch ròi về giới như nhà vệ sinh, phòng thay đồ..., rất nhiều bạn học sinh chuyển giới và không xác định giới có thể cảm thấy cực kỳ không thoải mái. Vì thế, hãy kết bạn với nhau! Hãy đồng hành cùng nhau ở những nơi chưa có đủ sự an toàn và hòa nhập!

BIẾT NGƯỜI KHÁC CẦN GÌ

Để sự ủng hộ của bạn trở nên hiệu quả, bạn cũng cần có thông tin. Hãy tìm hiểu thêm về người chuyển giới và người không xác định giới. Hãy nhận ra rằng mỗi cá nhân đều có những trải nghiệm, bản dạng và nhu cầu hoàn toàn khác biệt và duy nhất.

Nghĩa là khi các học sinh chuyển giới và không xác định giới cần được hỗ trợ, trước hết, bạn hãy hỏi để biết xem nhu cầu được hỗ trợ của các bạn là gì thay vì tự quyết định giúp các bạn ấy.

NGUỒN THÔNG TIN HỖ TRỢ

Trung tâm ICS – Tổ chức bảo vệ và thúc đẩy quyền của người Đồng tính Song tính Chuyển giới ("LGBT") tại Việt Nam

Điện thoại: (84-8) 3940 5140; Email: info@ics.org.vn;

Facebook: www.facebook.com/icsvn; Website: www.ics.org.vn

Viện nghiên cứu Xã hội, Kinh tế và Môi trường (iSEE)

Điện thoại: (84-4) 6273 7933; Email: isee@isee.org.vn

Facebook: www.facebook.com/iseevn; Website: www.isee.org.vn

Những người chuyển giới khởi xướng: www.facebook.com/transcorevn

Gender Galaxy: www.facebook.com/gender.galaxy

FTM Vietnam Organization: www.facebook.com/ftm.vietnam

Những điều cần biết về pháp luật và kiến thức liên quan tới người LGBT: www.thuvien.lgbt

Trường học Cầu vồng: www.facebook.com/truonghoccauvong

Biên soạn từ tài liệu của GLSEN, the Gay, Lesbian & Straight Education Network.

